

A vaskerítés

1923. november

Egy cikket általában legjobb a legfontosabb kérdéssel kezdeni, ám most szükségesnek látok egy bevezetést, sőt egy személyes bemutatkozást írásom elején.

Azt tartják rólam, hogy az arabok ellensége vagyok, ki akarom űzni őket Palesztinából, és így tovább. Ez nem igaz.

Az arabok iránt ugyanazt érzem, mint más nemzetek iránt – udvarias semlegességet. Politikailag két alapelv határozza meg hozzáállásomat. Először is, teljesen lehetetlennek tartom az arabok kiűzését Palesztinából. Palesztinában mindig is két nemzet lesz – ami számomra teljesen elfogadható, amennyiben a zsidók többségbe kerülnek. Másodszor, én ahhoz a csoporthoz tartozom, amely egykor megszövegezte a *Helsingforsi Programot*,¹ amely nemzeti jogokat követel az egy országon belül élő minden nemzetiségnek. A program elkészítésekor nem csupán a zsidókra gondoltunk, hanem a világ összes nemzetére, és kiindulópontunk a jogegyenlőség eszméje volt.

Kész vagyok megesküdni a magam és utódaim nevében, hogy soha nem fordulunk szembe az egyenlő jogok alapelvével, és soha senkit nem kívánunk elűldözni. Számomra ez egy valóban békepárti krédónak tűnik.

Ám az már más kérdés, hogy mindig lehetséges-e egy békés célt békés eszközökkel megvalósítani. E kérdés megválaszolásában nem az a döntő, hogy milyenek a mi elképzeléseink az arabokkal szemben, hanem az, hogy az arabok hogyan viszonyulnak hozzánk.

És most, e bevezető után vágjunk bele a témába.

Az önkéntes kiegyezés nem lehetséges

Nem jöhet létre önkéntes kiegyezés közöttünk és a palesztinai arabok között. Ezt meggyőződésből írom, nem azért, hogy a mérsékelt cionistákat bántsam vele. Nem hiszem, hogy megbántódnának. A vakon születetteket leszámítva már ők is régóta tudják, hogy teljességgel lehetetlen a palesztinai arabok beleegyezését elnyerni ahhoz, hogy „Palesztinát” arab országból zsidó többségű országgá változtassuk.

Olvasóimnak van egy általános képe a más országokban lezajlott kolonizáció történetéről. Azt javaslom, gondolják át ezeket a példákat, és vizsgálják meg, ismernek-e egyetlen olyan esetet is, amikor a kolonizáció az őslakosság egyetértésével ment végbe. Ilyenre nincs precedens.

Az őslakosok, függetlenül attól, hogy civilizáltak voltak-e, mindig makacsul szembeálltak a kolonizálókkal, akár civilizáltak, akár vadak voltak a jövevények.

Ebben még az sem számított, hogy a jövevények tisztességesen viselkedtek, vagy sem. Cortez és Pizzaro csapatai, vagy éppen (ahogyan erre néhányan előszeretettel emlékeztetnek minket) ősünk, Joshua Ben Nun² követői brigantiként viselkedtek; ám a Zarándok Atyák, Észak-Amerika első valódi pionírjai a lehető legerkölcösebb emberek voltak, akik senkinek, legkevésbé az indiánoknak nem akartak rosszat, és hittek abban, hogy a prériken bőven jut hely mind a sápadtarcúaknak, mind pedig a rézbőrűeknek. Ám az őslakosok egyforma hevességgel harcoltak a jó és a rossz kolonizálók ellen.

Minden őslakos közösség, akár civilizált, akár nem, földjeit nemzeti otthonának tartja, olyan területnek, ahol ő az egyetlen úr, és ehhez mindörökre ragaszkodik; nemcsak hogy új urakra nincs szüksége, de az új partnereket is elutasítja.

Az arabok nem bolondok

Ez ugyanígy igaz az arabokra is. Békecsinálóink azzal hitegettek minket, hogy az arabok vagy bolondok, és akkor elkendőzhetjük előlük valódi céljainkat, vagy pedig korruptak, és hajlandóak kulturális és gazdasági előnyökért cserébe lemondani számunkra Palesztina feletti előjogaikról. Én elutasítom, hogy így tekintsünk a palesztinai arabokra. Kulturálisan ötszáz évvel vannak lemaradva tőlünk, sem kitartásuk, sem eltökéltségük nem mérhető a miénkhöz; de éppoly

jó pszichológusok, mint mi, és elméjüket – hozzánk hasonlóan – évszázadokon át csavaros szócstatákban edzették. Beszélhetünk akármit szándékaink ártatlanságáról, puhíthatjuk őket mézesmázos szavakkal, de ők éppúgy tudják, mit akarunk, mint ahogyan mi is tisztában vagyunk vele, hogy ők mit akarnak. Éppoly féltékenységgel szeretik Palesztinát, mint ahogy az aztékok ragaszkodtak az ősi Mexikóhoz, vagy a sziúk hullámzó prérijeikhez.

Azt hinni viszont, ahogy az arabbarátok képzelik, hogy a zsidó betelepülőktől nyerhető morális és anyagi előnyökért cserébe az arabok majd belenyugszanak a cionizmus megvalósulásába, meglehetősen gyerekes lenne, és az arabok egyfajta lenézésén alapul. E nézetek hirdetői semmibe veszik az arab népet, korrupt, adható-vehető csöcseléknek látják, amely képes lenne feladni hazáját egy jó vasúti hálózatért cserébe.

Minden őslakos ellenáll a betelepülőknek

A fenti elképzeléseket semmi sem igazolja. Lehet, hogy némelyik arab megvesztegethető. Ám ez nem jelenti azt, hogy az egész palesztinai arab nép hajlandó lesz áruba bocsátani lángoló, féltve őrzött hazaszeretetét, amit egyébként még a pápuák sem voltak hajlandóak elkótyavetyélni. A világ minden őslakos nemzete küzd a kolonizáció ellen, egészen addig, amíg a legcsekélyebb reményt is látja a leküzdésére.

Ezt teszik a palesztinai arabok is, és teszik is mindaddig, amíg a legcsekélyebb esélyt is látják annak megakadályozására, hogy „Palesztinából” „Izrael országa” legyen.

Az arabok felfogóképessége

Néhányan közülünk azt akarják elhitetni velünk, hogy az egész probléma csupán egy félreértésből következik – az arabok nem értenek minket, és ez ellenkezésük egyetlen oka. Amennyiben világossá tesszük számukra, hogy milyen szerények valójában a követeléseink, azonnal felénk fordulnak, és baráti jobbjukat nyújtják nekünk.

E nézet teljes értelmetlensége újra és újra bebizonyosodott. Csak egy esetet hoznék fel a számtalan hasonló közül. Néhány éve, a néhai Mr. Szokolov³ rendszeres palesztinai látogatásainak egyikén egy előadást szentelt a „félreértés” kérdésének. Világosan és meg-

győzően bizonygatta, hogy az arabok tévednek, amennyiben azt hiszik, hogy mi el akarjuk venni birtokaikat, ki akarjuk űzni őket az országból, vagy el akarjuk nyomni őket. Hiszen még azt sem kértük, hogy a népszövetségi mandátum égisze alatt egy zsidó kormányzat álljon fel.

Akkor az egyik arab lap, az El Carmel⁴ vezércikkben reagált, amelynek lényege a következő:

A cionisták nagy hűhót csaptak a semmi körül. Szó sincs félreértésről. Igaz mindaz, amit Mr. Szokolov a cionizmusról mondott, ám ezt az arabok nélküle is tudták. Ma a cionisták természetesen nem akarják elűzni az arabokat az országból, nem kívánják elnyomni őket, még egy zsidó kormányzatot sem forszíroznak. Világos, hogy a egyetlen dologra összepontosítanak – hogy az arabok ne akadályozzák bevándorlásukat. A cionisták biztosítanak bennünket arról, hogy még a bevándorlás mértékét is szigorúan az ország gazdasági szükségleteihez szabják. Az araboknak efelől semmi kétsége sem volt: másként nem is lenne bevándorlás.

Nem „félreértés”

Ez az arab szerkesztő egyetértett azzal, hogy Palesztinának komoly befogadóképessége van, vagyis még rengeteg zsidó elfér anélkül, hogy egyetlen arabnak mennie kellene. Egy dolog van, amit a cionisták akarnak, és éppen ez az, amit az arabok nem kívánnak: ez az az út, amelyen a zsidók fokozatosan többségre jutnak, amiből automatikusan következik a zsidó kormányzat, és a jövőbeni arab kisebbség a zsidók jóindulatától fog függeni. Márpedig e kisebbségi sors, ahogy azt a zsidók mindig hangoztatták, egyáltalán nem kellemes. Vagyis szó sincs „félreértésről”.

A cionisták egyetlen dolgot akarnak: zsidó bevándorlást. És a zsidó bevándorlás az, amit az arabok nem akarnak.

Az arab szerkesztő állásfoglalása annyira logikus, világos és vitathatatlan, hogy mindenkinek betéve kellene tudnia, és ez lehetne minden jövőbeni vitánk alapja az arabkérdésről. Teljesen lényegtelen, hogy Herzl vagy Sir Herbert Samuel⁵ frazeológiáját használjuk-e kolonizációs céljaink kifejtésére.

A kolonizáció önmagában hordozza saját kifejtését, az egyetlen lehetséges kifejtést, amely változatlan és világos, mint a Nap minden hétköznapi zsidó és minden hétköznapi arab számára.

A kolonizációnak csupán egy célja van, és ez a cél elfogadhatatlan a palesztinai arabok számára. Ez a természet rendje, amely ebben az esetben nem változtatható meg.

A vaskerítés

Nem tudunk semmiféle elfogadható kompenzációt felajánlani a palesztinai arabok számára Palesztináért cserébe. Éppen ezért nincs lehetőség semmiféle önkéntes megegyezésre. Szóval, mindazoknak, akik egy ilyen megegyezést tartanak a cionizmus *sine qua non*jának, a „non” a válasz, és jobban teszik, ha feladják cionizmusukat.

A cionista kolonizáció vagy véget ér, vagy pedig, tekintet nélkül az őslakosokra, tovább folyik. Ez viszont azt jelenti, hogy csak egy olyan hatalom védelme alatt folytatódhat, amely független az őslakosoktól – egy vaskerítés mögött, amelyet az őslakosság nem tud áttörni.

Ez a mi arabpolitikánk, nem amilyennek lennie kell, hanem amilyen, akár bevalljuk, akár nem. De mi szükség akkor a Balfour-nyilatkozatra? Vagy a mandátumra? Az a jelentőségük számunkra, hogy egy külső hatalom hajlandó olyan adminisztratív és biztonsági körülményeket teremteni, amelyek megakadályozzák, hogy az őslakosok hátráltassák munkánkat.

És mi mindnyájan, kivétel nélkül, nap mint nap azt követeljük, hogy ez a külső hatalom nyomatékosan és eltökélten tegyen eleget ennek a feladatnak.

Ebben a tekintetben nincs különbség „militaristáink” és „vegetáriusaink” között, kivéve hogy az előbbiek szerint a vaskerítésnek zsidó, az utóbbiak szerint pedig brit katonákból kellene állnia.

Mind azt követeljük, hogy épüljön fel a vaskerítés. Ám közben folyamatosan gyengítjük saját ügyünket, amikor „egyetértésről” beszélünk, azt sugallva a mandátumi kormánzatnak, hogy nem a vaskerítés, hanem a tárgyalások az igazán fontosak. Az efféle üres retorika azonban veszélyes. Éppen ezért nem csupán öröm, de küldetés is diszkreditálni és rámutatni, hogy fantaszta és tisztességtelen.

Cionista morál és igazság

Két rövid megjegyzés.

Először is, ha valaki szerint nézőpontom becsstelen, annak azt vála-

szolom, hogy ez nem igaz: a cionizmus vagy erkölcsös és igazságos, vagy erkölcstelen és hamis. Ez egy olyan kérdés, amit tisztáznunk kell, mielőtt cionistákká leszünk. Ám ezt tulajdonképpen már tisztáztuk, és igenlően döntöttünk.

Fenntartjuk, hogy a cionizmus *erkölcsös* és igazságos. És mivel erkölcsös és igazságos, igazságot kell tennie, függetlenül attól, hogy József, Simon, Iván vagy Ahmed egyetért ezzel, vagy sem.

Más erkölcs nincs.

Végleges egyetértés

Másrészt mindez nem jelenti azt, hogy semmiféle megegyezés nem lehetséges a palesztinai arabokkal. Csupán az önkéntes megegyezés lehetetlen. Amíg az arabok a legkisebb esélyt látják rá, hogy megszabadulhatnak tőlünk, addig ezt a reményünket nem adják fel semmiféle szavakért vagy mézesmadzagért cserébe, hiszen ők sem csöcselék, hanem valódi nép. És csupán akkor adják fel reményüket, ha nem tudnak áttörni a vaskerítésen. Addig nem fognak megszabadulni szélsőséges vezetőiktől, akik a „Soha!” jelszót írták zászlajukra. Akkor majd a mérsékeltebb csoportok kezébe kerül a vezetés, akiknek lesz felénk olyan javaslatuk, amelyben kölcsönös engedmények árán megegyezhetünk. Akkor majd őszintén megvitathatjuk az olyan gyakorlati kérdéseket, mint az arabok kiszorítása, az arab állampolgárok egyenlő jogállása, vagy az arab nemzeti integritás.

És ha erre sor kerül, akkor meg vagyok győződve róla, hogy mi, zsidók készek leszünk kellő garanciákat nyújtani számukra, és a két nép békében, jó szomszédokként élhet.

Ám egy efféle egyetértéshez csakis a vaskerítés révén juthatunk el, vagyis egy olyan erős palesztinai hatalommal, amely nem enged semmiféle arab nyomásnak. Más szóval, a jövőbeni egyetértés záloga az, ha a jelenben nem hajszoljuk az egyetértést.

Szerkesztői jegyzetek

¹ Az oroszországi cionisták 1906. december 4–10. között Helsinkiben (svéd nevén Helsingforsban) megrendezett tanácskozásán elfogadott politikai program. Lásd: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/helsingfors-program>.

² Józsué, az ókori zsidók vezetője, az Egyiptomból való kivonulás során Mózes fő segítője, akinek halála után az ő vezetésével kelt át a zsidó nép a Jordánon és vetette meg lábát a kánaániták földjén.

- ³ Nahum Szokolov (1859–1936): író, újságíró, politikus, a politikai cionizmus egyik megalapítója, 1931 és 1935 kötött a *Cionista Világszövetség* elnöke.
- ⁴ El Karmel / Al-Karmil: 1908-ban alapított, Haifában megjelenő, arab nyelvű, anticionista kétheti lap. Megjelenését 1940-ben a brit hatóságok betiltották.
- ⁵ Herbert Louis Samuel (1870–1963): brit liberális politikus, miniszter, a brit cionizmus egyik vezéralakja, az első palesztinai brit főbiztos 1920 és 1925 között

(Fordította: Konok Péter)

Átvétel a *Dokumentumok a Közel-Kelet XX. századi történetéhez c. szöveggyűjteményből* (szerk. Lugosi Győző), Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2006, 183–187.

A cikk első megjelenésének nyelve: orosz, helye: Paccbet (Párizs), 4. sz., 1923. november. A fordítás alapjául szolgáló angol nyelvű változat megjelent: *The Jewish Herald* (Dél-Afrika), 1937. november 26. http://www.infocenters.co.il/jabo/jabo_multimedia/articlesl/%D7%90%D7%A0%D7%92%D7%9C%D7%99%D7%AA/1923_204.pdf